

Rozvoj problematiky HCI (Human-Computer Interaction) na ÚISK FF UK

HCI – Human-Computer Interaction (interakce člověk–počítač) – je mezioborová disciplína, rozvinutá na přelomu 70. a 80. let 20. století v souvislosti s rozvojem počítačů a počítačových sítí. Jedná se o společensko-technologickou vědu, která zkoumá problematiku interakce a komunikace mezi člověkem (jednotlivcem či skupinami) a počítačem (počítačovými systémy). HCI v sobě integruje řadu oborů, které na první pohled nemají mnoho společných jmenovatelů, ovšem v kontextu zkoumání cílového uživatele a vytváření uživatelských rozhraní informačních systémů jsou všechny tyto disciplíny klíčové: počítačová věda, ergonomie, umění, design, psychologie, kognitivní psychologie, lingvistika, sociologie, filozofie, antropologie, fyziologie, umělá inteligence, inženýrství, kognitivní věda, etika, estetika apod.

Informační věda se v oblasti HCI zaměřuje především na design, tvorbu a testování použitelnosti informačních systémů a jejich rozhraní tak, aby byly co nejjednodušší a nejintuitivnější pro specificky definovanou skupinu uživatelů. Vedle informačních systémů zkoumá HCI vnímání, chování a informační potřeby konečného uživatele při využívání ICT (informačních a komunikačních technologií). Cílem HCI je tak dosáhnout lepší použitelnosti a intuitivnosti využívání ICT i pro méně odborné uživatele (princip tzv. user-centered design).

Na ÚISK bylo řešení problematiky HCI ve větším rozsahu zahájeno v roce 2006 v rámci grantu „Interakce člověk–počítač v humanitních vědách“ (období řešení 2006–2008). V rámci grantu byly uspořádány dva výběrové semináře pro studenty ÚISK:

- *HCI : Human-Computer Interaction (Komunikace člověk–počítač)* (zimní semestr 2007/2008, <http://uisk.ff.cuni.cz/detail.do?articleId=2565>)
- *HCI seminář II.* (zimní semestr 2008/2009, <http://uisk.ff.cuni.cz/detail.do?articleId=5904>)

Oba semináře byly organizovány formou prezentací zvaných hostů z praxe tak, aby studenti byli seznámeni s aktuálním děním v oboru a získali přehled o různých pojetích oboru HCI v praxi. Pro závěrečné práce studentů druhého ročníku semináře byla vytvořena HCI wiki: http://snm.stogr.net/index.php/Human-computer_Interaction.

Grant HCI byl završen uspořádáním mezinárodní konference *HCI a informační služby* v Praze 10. 11. 2008 (<http://uisk.ff.cuni.cz/listing.do?categoryId=5242>).

Na základě aktivit v rámci uvedeného grantu byla iniciována mezioborová spolupráce s katedrou počítačové grafiky a interakce Fakulty elektrotechnické ČVUT v Praze v oblasti HCI. Studenti ÚISK mají možnost každoročně v rámci výběrového semináře participovat na výzkumu uživatelských potřeb v rámci dlouhodobého grantového projektu, který řeší vývoj navigačního systému v interiérech pro nevidomé.

V letním semestru 2008/2009 se uskutečnil úvodní seminář *Uživatelský výzkum v praxi* pod vedením kolegů z ČVUT. Pro plánovaný druhý ročník semináře v letním semestru 2009/2010 byl v zimním semestru téhož roku uskutečněn úvodní seminář *Úvod do uživatelského výzkumu*, který studentům poskytl úvod do problematiky HCI i uživatelského výzkumu tak, aby byli na navazující praktický seminář připraveni. V letním semestru roku 2009/2010 tedy

probíhá druhý ročník semináře ve spolupráci s ČVUT – *Teorie a praxe provádění uživatelských experimentů v HCI* (<http://amun.felk.cvut.cz/UISK/HCI/>).

Po ukončení grantu mají řešitelé ze strany ČVUT zájem spolupracovat se studenty UISK i na dalších aktivitách týkajících se HCI. Již v současné době probíhá spolupráce na jedné diplomové práci a dalších aktivitách na ČVUT. Záměrem řešitelů je zajistit komplexní řešení problematiky HCI z hlediska technického (ČVUT) i filozoficko-konceptuálního (UISK).
